

Imię i nazwisko.....

**EGZAMIN WSTĘPNY Z CHEMII
DO
I LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO Z ODDZIAŁAMI DWUJĘZYCZNYMI
FUNDACJI EKOS W SWARZĘDZU
ARKUSZ PRZYKŁADOWY**

Informacje:

1. Na rozwiązanie testu masz 90 minut.
2. Maksymalnie możesz uzyskać 100 punktów.
3. Przy każdym zadaniu została podana liczba punktów możliwych do otrzymania.
4. Wykonując zadania, stosuj się do instrukcji zawartych w poleceniach.
5. Nie używaj korektora. Jeśli popełnisz błąd, przekreśl błędną odpowiedź.
6. Obok lub powyżej odpowiedzi przekreślonej zapisz odpowiedź poprawną.
7. Po zakończeniu pracy sprawdź, czy rozwiązałeś wszystkie zadania.

Powodzenia!

Zadanie 1. (0 – 4 pkt.)

Spośród wymienionych poniżej substancji podkreśl te, które są metalami.

hel, chlor, żelazo, siarka, złoto, miedź, cynk, wodór, argon, tlen, fosfor

Zadanie 2. (0 – 4 pkt.)

Uzupełnij tabelkę:

Symbol pierwiastka	liczba masowa	liczba atomowa	liczba protonów	liczba elektronów	liczba neutronów	liczba nukleonów
	27			13		
Br	79					

Zadanie 3. (0 – 3 pkt.)

Zapoznaj się z położeniem pierwiastka E w układzie okresowym i oceń poniższe porównania, wpisując obok nich „P” -prawda lub „F” -fałsz.

	15	16	17
2		O	
3	P	E	Cl
4		Se	

- A. Fosfor jest bardziej aktywnym niemetalem niż pierwiastek E. ....
- B. Pierwiastek E ma silniejsze właściwości niemetaliczne niż chlor. ....
- C. Pierwiastek E ma słabsze właściwości niemetaliczne niż tlen. ....

Zadanie 4. (0 – 1 pkt.)

Przez pomyłkę wymieszano sproszkowaną kredę i sól kuchenną. Aby ponownie rozdzielić te substancje należy

- A. dodać wodę i rozdzielić mechanicznie.
- B. ogrzać aż do wrzenia i oziębic.
- C. dodać wodę, przesączyć i odparować rozpuszczalnik.
- D. mieszaniny tej nie można rozdzielić żadnymi dostępnymi metodami.

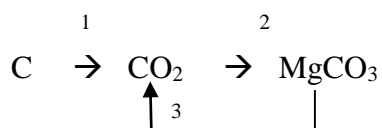
Zadanie 5. (0 – 1 pkt.)

Zaznacz odpowiedź przedstawiającą wzór sumaryczny siarczanu(VI) żelaza(II):

A. $\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3$	C. $\text{Fe}_2(\text{SO}_3)_3$	E. FeS
B. FeSO_4	D. FeSO_3	F. Fe_2S_3

Zadanie 6. (0 – 3 pkt.)

Zapisz równania reakcji, za pomocą których dokonać można następujących przemian:

1. ....
2. ....
3. ....

Zadanie 7. (0 – 4 pkt.)

Zapisz wzory substancji, które w roztworze wodnym dysocjują na następujące jony:

- A. Al^{3+} i OH^- .....
- B. Zn^{2+} i NO_3^- .....
- C. Cu^{2+} i SO_4^{2-} .....
- D. H^+ i CO_3^{2-} .....

Zadanie 8. (0 – 3 pkt.)

8.1 Przygotowano roztwór etanolu, który może być stosowany jako rozpuszczalnik i naklejono etykietę z informacją, że jest to 70 % roztwór. Oznacza to, że

- A. w tej ilości roztworu znajduje się 70 g etanolu.
- B. 70 g etanolu przypada na 30 g roztworu.
- C. 70 g etanolu przypada na 100 g wody.
- D. 70 g etanolu przypada na 100 g roztworu.

8.2 Do 150 g roztworu etanolu o stężeniu 70% dolano 100 g wody. Oblicz stężenie procentowe powstałego roztworu etanolu.

Odpowiedź: .....

Zadanie 9. (0 – 1 pkt.)

W tabeli podano pH niektórych substancji spotykanych w życiu codziennym.

I. napój typu cola pH = 4	II. sok z cytryny pH = 3,5	III. woda destylowana pH = 7	IV. woda gazowana (sodowa) pH = 5,5	V. preparat do udrażniania rur pH = 14
------------------------------	-------------------------------	------------------------------------	--	--

Uporządkuj te substancje według wzrastającej kwasowości. Wypisz poniżej ich numery (I-V).

.....
najbardziej zasadowy najbardziej kwasowy

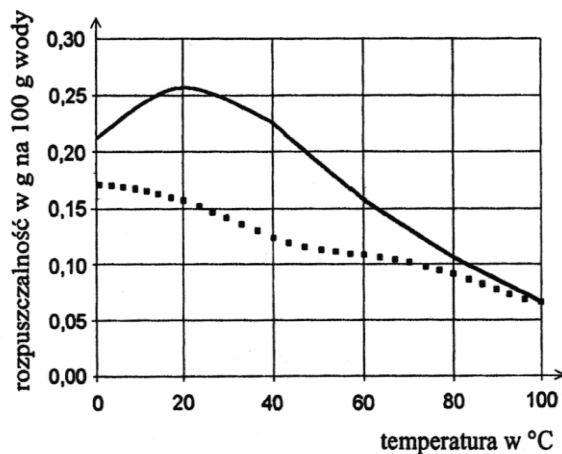
Zadanie 10. (0 – 8 pkt.)

Zapisz symbole pierwiastków chemicznych dopasowując je do ich cech charakterystycznych. Pierwiastki wzbierz spośród: **wodór, tlen, sód, chlor, wapń**. Uzupełnij tabelę.

Cecha pierwiastka	Symbol pierwiastka
A. Ten pierwiastek chemiczny wchodzi w skład cząsteczki wody.	
B. Atom tego pierwiastka chemicznego ma 17 elektronów.	
C. W jądrze atomowym tego pierwiastka chemicznego znajduje się 17 protonów.	
D. Atom tego pierwiastka chemicznego ma następującą konfigurację elektronową: $K^2L^8M^1$.	
E. Atom tego pierwiastka chemicznego ma 7 elektronów walencyjnych.	
F. Elektrony w atomie tego pierwiastka chemicznego są rozmieszczone na 2 powłokach elektronowych.	
G. Na drugiej powłoce elektronowej atomu tego pierwiastka chemicznego znajduje się 8 elektronów.	
H. W jądrze izotopów tego pierwiastka chemicznego zawsze występuje 1 proton oraz 0, 1 lub 2 neutrony.	

Informacja do zadań 11. i 12.

Wykres przedstawia zależność rozpuszczalności wybranych związków wapnia w wodzie od temperatury.

— siarczan(VI) wapnia $CaSO_4$
..... wodorotlenek wapnia $Ca(OH)_2$

Na podstawie: Witold Mizerski, *Tablice chemiczne*, Warszawa 2003.

Zadanie 11. (0 – 2 pkt.)

Ile maksymalnie gramów siarczanu(VI) wapnia można rozpuścić w 100 g wody w temperaturze 20°C?

- A. 0,21 g   B. 0,26 g   C. 0,36 g   D. 0,10 g

Zapisz potrzebne obliczenia:

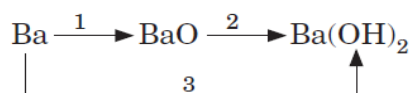
Zadanie 12. (0 – 1 pkt.)

Zaznacz zdanie, które jest prawdziwe.

- A. Rozpuszczalność związków wapnia rośnie wraz ze wzrostem temperatury.
- B. Przy podnoszeniu się temperatury od 0°C do 20°C rozpuszczalność siarczanu(VI) wapnia rośnie, w wodorotlenku wapnia maleje.
- C. Rozpuszczalność siarczanu(VI) wapnia w temperaturze 0°C i 60°C jest taka sama.
- D. Rozpuszczalność wodorotlenku wapnia jest odwrotnie proporcjonalna do temperatury.

Zadanie 13. (0 – 3 pkt.)

Ułóż równania reakcji chemicznych przebiegających według podanego schematu:

Równanie 1. ....

Równanie 2. ....

Równanie 3. ....

Zadanie 14. (0 – 2 pkt.)

Uczniowie pracując w grupach, mieli zaproponować, w jaki sposób można zidentyfikować, czy w zlewce jest zasada. Odpowiedzi zestawiono w tabeli. Która z grup wykonała to zadanie niepoprawnie? Zaznacz krzyżykiem błędną odpowiedź. Odpowiedź uzasadnij.

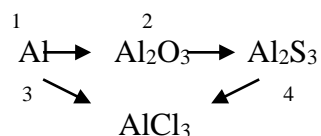
Grupa I	za pomocą fenoloftaleiny
Grupa II	za pomocą oranżu metylowego
Grupa III	za pomocą wywaru z czerwonej kapusty
Grupa IV	za pomocą papierka wskaźnikowego

Uzasadnienie: .....

.....

Zadanie 15. (0 – 8 pkt.)

Napisz równania reakcji w zapisie cząsteczkowym, za których pomocą można dokonać następujących przemian:

Równania reakcji podaj w zapisie cząsteczkowym. Określ typ każdej reakcji (synteza, analiza, wymiana).

Reakcja 1: ..... typ reakcji: .....

Reakcja 2: ..... typ reakcji: .....

Reakcja 3: ..... typ reakcji: .....

Reakcja 4: ..... typ reakcji: .....

Zadanie 16. (0 – 1 pkt.)

Azot tworzy między innymi następujące związki chemiczne: N_2O , NH_3 , NO_2 . Wskaż, który zestaw wartościowości wykazuje azot w tych związkach chemicznych.

A. I, II, III.

C. II, III, IV.

B. II, IV, VI.

D. I, III, IV.

Zadanie 17. (0 – 3 pkt.)

Gęstość pewnego materiału wynosi $1,5 \text{ g/cm}^3$. Oblicz objętość kostki (w cm^3) wykonanej z tego materiału o masie $0,03 \text{ kg}$.

Obliczenia:

Odpowiedź: .....

Zadanie 18. (0 – 2 pkt.)

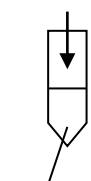
Zaznacz dwa przykłady substratów, po zmieszaniu których woda jest jednym z produktów reakcji.

- A. tlenku siarki(VI) z tlenkiem potasu
- B. tlenku siarki(VI) z wodorotlenkiem potasu
- C. kwasu siarkowego(VI) z potasem
- D. kwasu siarkowego(VI) z wodorotlenkiem potasu.

Zadanie 19. (0 – 4 pkt.)

Poniżej przedstawiono schematy doświadczeń:

I - H_2SO_4

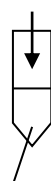
K_2S

II - H_2SO_4

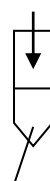
K_2CO_3

III - H_2SO_4

KOH

IV - H_2SO_4

KNO_3

- a) Podaj numer probówki, w której zaszła reakcja zobojętnienia: .....
- b) Podaj numer probówki, w której nie zaszła reakcja chemiczna: .....
- c) Podaj numer probówki, w której powstał gaz o zapachu zgniłych jaj: .....
- d) Podaj numer probówki, w której powstał bezbarwny, bezwonny gaz : .....

Zadanie 20. (0 –4 pkt.)

Oblicz, ile razy masa cząsteczkowa tlenku węgla(IV) jest mniejsza od masy cząsteczkowej glukozy.

Obliczenia:

Odpowiedź: .....

Zadanie 21. (0 –2 pkt.)

Zapisz cząsteczkowe równania reakcji:

a) tlenku węgla(IV) z wodą wapienną.

.....

b) otrzymywania metanu (CH₄) z pierwiastków.

.....

Zadanie 22. (0 –5 pkt.)

Do podanych wzorów dopisz nazwy związków lub do nazwy wzór sumaryczny.

	Wzór sumaryczny	Nazwa systematyczna
1.		heksan
2.	C ₄ H ₁₀	
3.	C ₅ H ₁₂	
4.		heptan
5.		etan

Zadanie 23. (0 –3 pkt.)

Napisz równania reakcji spalania metanu:

a) całkowitego,

.....

b) półspalania, prowadzące do powstania trującego czadu,

.....

c) niecałkowitego, prowadzące do powstania sadzy (C).

.....

Zadanie 24. (0 –6 pkt.)

Przy poniższych przykładach przemian, w wykropkowane miejsca wpisz *zjawisko fizyczne (F)* lub *reakcja chemiczna (CH)*.

- A. utarcie kryształków cukru - .....
- B. zmielenie mięsa - .....
- C. spalenie drewna w kominku - .....
- D. zamarznięcie wody - .....
- E. ugotowanie jajka - .....
- F. kiszenie ogórków - .....
- G. podarcie kartki papieru - .....
- H. parowanie jezior - .....
- I. wygięcie drutu aluminiowego- .....
- J. kwaśnienie śmietany - .....
- K. pokrycie się blachy rdzą - .....
- L. zagotowanie wody - .....

Zadanie 25. (0 –5 pkt.)

Przyporządkuj pojęciom oznaczonymi cyframi odpowiednie definicje oznaczone literami:

1. destylacja	a. proces polegający na zlanii klarownej cieczy z nad osadu
2. sedymentacja	b. proces wydzielania się kryształów substancji z roztworu w wyniku odparowania np. wody
3. filtracja	c. proces opadania cząstek ciała stałego na dno naczynia pod wpływem siły ciężkości
4. dekantacja	d. proces oczyszczania i rozdzielania ciekłych mieszanin jednorodnych wykorzystujący różnice w temperaturach wrzenia ich składników
5. krystalizacja	e. proces przepuszczania mieszaniny niejednorodnej ciała stałego i cieczy przez sączek z bibuły umieszczony na lejku

Pojęcia	1	2	3	4	5
Definicje					

Zadanie 26. (0 –5 pkt.)

Zakreśl prawidłową interpretację zapisu wzorów i symboli chemicznych.

Interpretacja zapisu	Zapis wzorów/symboli		
1 dwuatomowa cząsteczka wodoru	H	H ₂	2H
4 atomy fosforu	P ₄	4P	4P ₄
2 dwuatomowe cząsteczki tlenu	2O	2O ₂	O ₂
3 cząsteczki wody	3H ₂ O	2H ₂ O	3H ₂ O ₂
2 cząsteczki tlenku węgla(IV)	2CO	2CO ₂	CO ₂

Zadanie 27. (0 –3 pkt.)

Zapisz wzór sumaryczny siarczku żelaza(III).

.....

Oblicz, w jakim stosunku masowym łączy się żelazo z siarką w siarczku żelaza(III).

Obliczenia:

Odpowiedź: .....

Zadanie 28. (0 –1 pkt.)

Do trzech probówek z wodą destylowaną wprowadzono 3 substancje oraz dodano wywar z czerwonej kapusty. Zauważono, że w probówce 1 roztwór zmienił barwę na różową, w probówce 2 roztwór stał się ciemnoniebieski, a w probówce 3 nie nastąpiła zmiana barwy. Na tej podstawie stwierdzić można, że w probówkach 1, 2 i 3 znajdowały się substancje:

	Nr probówki		
	1	2	3
A	kwasy siarkowy(IV)	chlorek sodu	wodorotlenek potasu
B	wodorotlenek potasu	kwasy siarkowy(IV)	chlorek sodu
C	chlorek sodu	wodorotlenek potasu	kwasy siarkowy(IV)
D	kwasy siarkowy(IV)	wodorotlenek potasu	chlorek sodu

Zadanie 29. (0 – 4 pkt.)

Uzupełnij poniższe zdania tak, aby były prawdziwe podanymi wyrażeniami:

żółtym, bezbarwnym, bez zapachu, o ostrym zapachu, węgla kamiennego, gazu ziemnego, energetyczno-paliwowym, spożywczym.

Metan jest ....., gazem. Jest głównym

składnikiem ..... Metan jest łatwo palny, dlatego

wykorzystuje się go w przemyśle .....

Zadanie 30. (0 – 4 pkt.)

- a) Zapisz w formie cząsteczkowej równanie reakcji zobojętniania roztworu kwasu fosforowego(V) roztworem wodorotlenku potasu.

.....

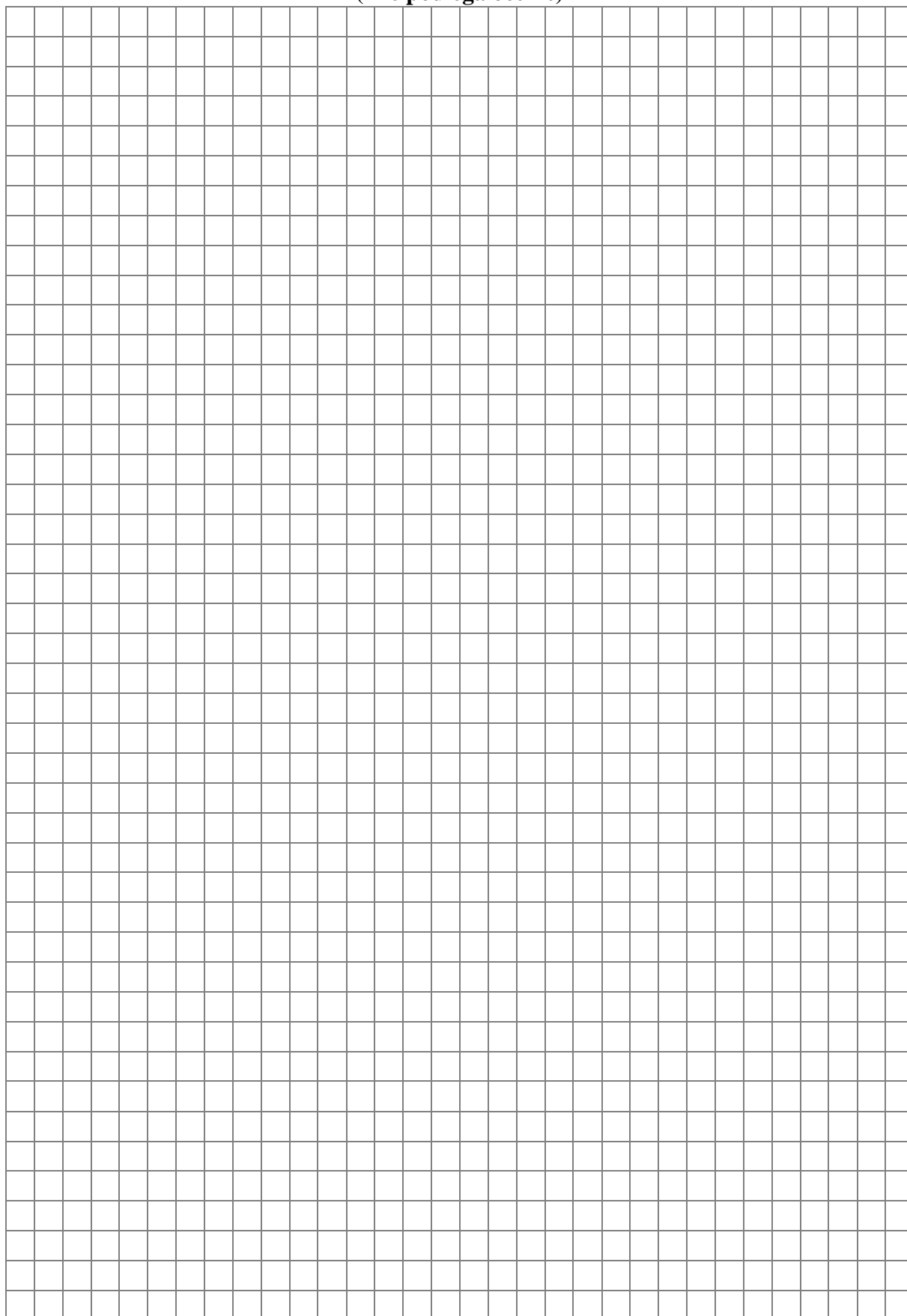
- b) Oblicz, ile gramów soli otrzymano w tej reakcji, jeżeli do jej przeprowadzenia zużyto roztwór zawierający 2,8 g wodorotlenku potasu.

Obliczenia:

Odpowiedź: .....

BRUDNOPIS

(nie podlega ocenie)

BRUDNOPIS
(nie podlega ocenie)

